

Hepatitis B reactivation in patients with chronic hepatitis C undergoing anti-viral therapy with an interferon-free regimen

M.-C. Londoño, S. Lens, Z. Mariño, M. Bonacci, X. Ariza, T. Broquetas, A. Pla, C. Bartres, M. V. Adriani, S. Rodríguez-Tajes, J. Costa, J. A. Carrión, S. Pérez-del-Pulgar & X. Forn

Alimentary Pharmacology and Therapeutics 2017;45:1156-1161

Το τελευταίο διάστημα προέκυψαν δεδομένα, που υποστηρίζουν την πιθανότητα αναζωπύρωσης της λοίμωξης από τον ιό της ηπατίτιδας Β (Hepatitis B Virus, HBV) κατά τη διάρκεια θεραπείας ασθενών με χρόνια ηπατίτιδα C με αμέσως δρώντα αντιικά φάρμακα (Direct Acting Antivirals, DAAs). Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η εκτίμηση της πιθανότητας αυτής σε ασθενείς με χρόνια ηπατίτιδα Β (HBsAg θετικό) ή αποδραμούσα (ή κρυπτική) HBV λοίμωξη (antiHBc θετικό).

Χρησιμοποιήθηκαν ασθενείς, που έλαβαν DAAs στην Hospital Clínic της Βαρκελώνης μεταξύ του Σεπτεμβρίου του 2015 και του Μαΐου του 2016. Επίσης, προστέθηκαν αναδρομικά στο υλικό της μελέτης 5 ασθενείς με θετικό HBsAg, που παρακολουθήθηκαν σε ένα άλλο νοσοκομείο. Οι ασθενείς παρακολουθήθηκαν προοπτικά με υπολογισμό των δεικτών λοίμωξης από τον HBV και του HBV DNA πριν την έναρξη της θεραπείας, την 4^η εβδομάδα της θεραπείας, στο τέλος της και 12 εβδομάδες μετά το τέλος της. Ιολογική αναζωπύρωση της HBV λοίμωξης ορίστηκε ως άνοδος του HBV DNA κατά τουλάχιστον ένα δεκαδικό λογάριθμο, ενώ κλινική αναζωπύρωση ως ιολογική αναζωπύρωση συνοδευόμενη από άνοδο των αμινοτρανσφερασών κατά τουλάχιστον 3 φορές πάνω από την ανώτερη φυσιολογική τιμή.

Συμπεριελήφθησαν συνολικά 352 ασθενείς εκ των οποίων 10 (2,8%) είχαν θετικό HBsAg και 64 (18%) είχαν θετικό antiHBc. Η διάμεση τιμή ηπατικής σκληρότητας των ασθενών ήταν 11 kPa, ενώ το 44% ήταν κίρρωτικοί. Τα συχνότερα θεραπευτικά σχήματα ήταν 2D/3D±RBV και LDV/SOF±RBV. Από τους 10 ασθενείς με θετικό HBsAg, οι 4 ελάμβαναν αντιική αγωγή για τον HBV (οι τρεις λαμβιβουδίνη και ο ένας εντεκαβίρη), ενώ οι υπόλοιποι 6 είχαν χαρακτηριστικά ανενεργού φορέα. Ιολογική αναζωπύρωση (σε επίπεδα <20.000 IU/mL) παρατηρήθηκε στους μισούς από αυτούς τους ασθενείς χωρίς κανένας να εμφανίσει κλινική αναζωπύρωση. Οι 4/5 αυτούς ασθενείς εμφάνισαν εκ νέου μείωση των επιπέδων του HBV DNA 12 εβδομάδες μετά το τέλος της αγωγής. Αντιθέτως, ένας μόνο ασθενής

(1,6%) από αυτούς με αποδραμούσα ή κρυπτική HBV λοίμωξη εμφάνισε αυτοπεριορισθείσα ιολογική αναζωπύρωση χωρίς κλινικές συνέπειες.

Η μελέτη είναι σημαντική, γιατί προσθέτει σημαντικά στοιχεία σε ένα θέμα που δημιούργησε πρόσφατα αρκετή ανησυχία στη διεθνή βιβλιογραφία. Σύμφωνα με τα ευρήματά της, η ιολογική αναζωπύρωση είναι συχνό φαινόμενο στους ασθενείς με θετικό HBsAg (όχι σε αυτούς με θετικό antiHBc) χωρίς όμως να προκαλεί βιοχημική έκφραση ή να έχει κλινικές συνέπειες. Είναι προφανές ότι οι ασθενείς που πρόκειται να λάβουν DAAs θα πρέπει να εξετάζονται πριν την έναρξη της αγωγής για την παρουσία του HBsAg και να αντιμετωπίζονται ανάλογα.

Μανόλης Σινάκος